

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno autora: Mgr. Věra Kocmanová

Datum vytvoření: 29.1.2013

Číslo DUMu: VY_12_INOVACE_13_CJ_NP1

Ročník: I.

Český jazyk a literatura

**Vzdělávací oblast: Jazykové vzdělávání a komunikace,
Estetické vzdělávání**

Vzdělávací obor: Literatura

Tematický okruh: Vývoj světové a české literatury v kulturních souvislostech

**Téma: Baroko v literatuře a ostatních druzích umění,
J.Á.Komenský, Labyrint světa a ráj srdce**

Metodický list/anotace: Rozbor ukázek z díla za použití interaktivní tabule

Labyrint světa a ráj srdce

Jan Ámos
Komenský

Obr. 1

„I zejdem po jakéms tmavém šneku dolů, a aj, v té bráně veliká síň plná mladého lidu, a po pravé straně sedící zůřivý stařec držící v ruce veliký měděnný hrnec. I viděl sem, an k němu všickni od brány života přicházející přistupovali, a každý do toho hrnce sáhna a cedulku s nějakým písmem vytáhna, hned do některé ulice města, jeden s radostí a výskáním běžel, jiný s zármutkem a stýskáním, kroutě se a ohlédaje, šel.“⁽¹⁾

1. Co autor popisuje?

„I přistoupím blíž a nahlédnu některým do těch cedulek a vidím, že tento vytáh: Panuj, jiný: *Služ*, tento: *Piš*, jiný: *Oř*, tento: *Uč se*, jiný: *Kopej*, tento: *Sud'*, jiný: *Bojuj* etc.

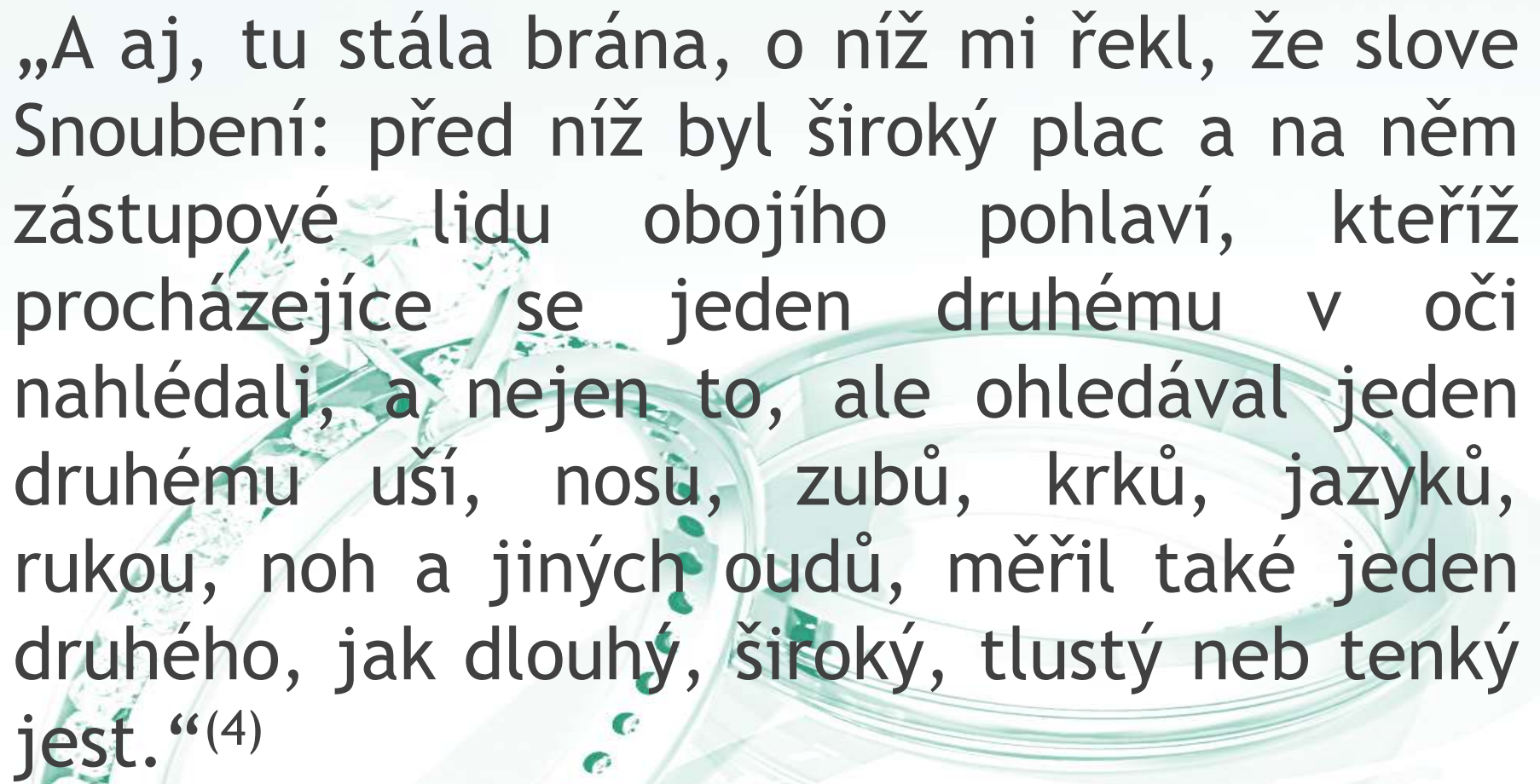
I divím se, co jest. Všeživd mi dí: „Tu se povolání a práce rozdělují, k čemu se kdo v světě potřebovati dáti má. Ten pak správce nad losy slove Osud, od něhož každý do světa vcházející instrukcí tím způsobem vzíti musí.“⁽²⁾

2.Kdo je onen muž a co je napsané na cedulkách?

„Takž já k němu přistoupě, pokorně žádost svou přednáším, já že sem tím oumyslem přišel, abych sám všecko prohlédl, a teprve co by se líbilo, sobě vybrav.

On odpověděl: „Synu, vidíš, že toho jiní nečiní, ale co se jim podá neb naskytne, toho se drží. Však poněvadžs toho tak žádostiv, dobře,“ a napsav cedulku, „Speculare“ (tj. Dívej se neb Zpytuj) dal mi a pustil mne.“⁽³⁾

3. Jakou prosbu má poutník a je mu splněna?

„A aj, tu stála brána, o níž mi řekl, že slove Snoubení: před níž byl široký plac a na něm zástupové lidu obojího pohlaví, kteříž procházejíce se jeden druhému v oči nahlédali, a nejen to, ale ohledával jeden druhému uší, nosu, zubů, krků, jazyků, rukou, noh a jiných oudů, měřil také jeden druhého, jak dlouhý, široký, tlustý neb tenký jest.“⁽⁴⁾

4. Jak se chovají lidé před vstupem do manželství?

„I vsadili každý ten pár na váhu naproti sobě do košů a dívali se, rovná-li váha: kdež několikero bylo jich se sstupování a rozstupování, váh potřásání a ustanování...“⁽⁵⁾

5. Co musí budoucí manželé podstoupit?

„I co se tu za rovnost šetří?“ řekl sem. „Však já vidím, že některé věkem, stavem a jinak sobě všelijak podobné váha ukazuje, a oni předce jednoho skrze koš pouštějí, jiné zase převelmi nerovné, kmetě s mladící, jinocha s babou, sázejí, jeden stojí zhůru, druhý dolů, a předce praví, že muž býti, jak pak to?“ Odpověděl: „Ne všecko ty vidíš. Pravdat' jest, některý by kmet' neb babka za funt koudele neuvážil: ale když při sobě bud' mastný pytlík má neb klobouček, před kterýmž se jiní kloboučkové smykají, aneb podobného něco (nebo takové věci všecky také na váhu jdou), tím jest, že se to ne podle tvého soudu vyráží.“⁽⁶⁾

6. Čemu poutník nerozumí?

7. Stává se něco podobného i v současnosti?

„Vtom, aj, znovu hlas zavzní:
„Navrat' se!“ Já nevěda, kam se
navrátiti, ani kudy z té mrákoty
vyjítí, truchliti začnu, a aj, hlas po
třetí volá: „Navrat' se, odkus vyšel,
do domu srdce svého, a zavři po
sobě dvéře!“⁽⁷⁾

8. CO RADÍ POUTNÍKOVI NEZNÁMÝ HLAS?

„Vzdálený jsem byl od tebe, Bože, sladkosti věčná, ale ty smilovav se, přiblížils se ke mně: bloudil sem, ale tys mne na pravou cestu navedl, zašel sem byl od tebe a ztratil tebe i sebe, ale ty vyskytna se, navrátils mne, mně i sobě. A protož dobrořeč, duše má, Pánu svému...“⁽⁸⁾

9. Kde nachází poutník útěchu?

MOŽNÉ ODPOVĚDI:

1. Síň, v které stojí muž, přicházejí k němu lidé a z měděného hrnce tahají lístky. Po přečtení svého lístku někdo projevuje radost, jiný je smutný...
2. Osud, který každému přidělí, čím bude.
3. Poutník by se rád nejprve sám porozhlédl po světě a poté si sám našel své místo.
4. Jeden druhého si velmi pozorně prohlíží.
5. Vstupují na váhy.
6. Má pocit, že ti, kteří by se k sobě hodili, se musí rozejít, jiní- např. s velkým věkovým rozdílem, se berou. Je mu vysvětleno, že se přihlíží i k majetku, postavení...
7. Indiv. odpověď.
8. Aby se vrátil do svého srdce.
9. U Boha.

POUŽITÁ LITERATURA, CITACE

KOMENSKÝ, Jan Amos. *Labyrint světa a ráj srdce*. Praha: Naše vojsko, 1956, ISBN D-584027. (1) (2) (3) (4) (5) (6) (7) (8)

Obr.1: HEDNING. *Soubor:Johan amos comenius 1592-1671.jpg-wikipedie.cz* [online]. [cit. 26.3.2013]. Dostupný na WWW:http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Johan_amos_comenius_1592-1671.jpg

Zdroj klipartů: MS Office, Verze : 14.0.6123.50